EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.6.2016
COM(2016) 268 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Aastaaruanne ELi-Korea vabakaubanduslepingu täitmise kohta

{SWD(2016) 162 final}

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Aastaaruanne ELi-Korea vabakaubanduslepingu täitmise kohta

1. Sissejuhatus

1. juulil 2015 täitus neli aastat Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Korea Vabariigi (edaspidi „Korea”) vabakaubanduslepingu sõlmimisest. Lepingut on ajutiselt kohaldatud alates 2011. aasta juulist. Pärast ratifitseerimist ELi liikmesriikides jõustus see ametlikult 13. detsembril 2015.

ELi-Korea vabakaubandusleping on esimene uue põlvkonna vabakaubandusleping, mida iseloomustab laiaulatuslikkus ja kõikehõlmavus. See on ka ELi esimene Aasia riigiga sõlmitud kaubandusleping ja seni ELis rakendatud kõige kaugeleulatuvam vabakaubandusleping.

Vabakaubanduslepingusse on tehtud juba esimene muudatus. Lepingu lisaprotokoll, mis koostati selleks, et võtta arvesse Horvaatia ühinemist ELiga, allkirjastati 2014. aasta märtsis ja seda on kohaldatud ajutiselt alates 26. maist 2014. Lisaprotokoll jõustus 1. jaanuaril 2016.

See on neljas vabakaubanduslepingu täitmist käsitlev aastaaruanne, mis on koostatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 511/2011, millega rakendatakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Korea Vabariigi vabakaubanduslepingu kahepoolne kaitseklausel[1]. Selle määruse artikli 13 lõike 1 kohaselt avaldab komisjon igal aastal aruande lepingu kohaldamise ja täitmise kohta. Lisaks on artikli 3 lõikes 3 sätestatud, et komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule kord aastas järelevalvearuande ajakohastatud statistikaga Koreast imporditud toodete kohta, mis kuuluvad tundlikesse sektoritesse või sektoritesse, millele on järelevalvet laiendatud. Siinse aruandega täidetakse mõlemat nimetatud aruandlusnõuet. Kaupade Koreast ELi importimise areng järelevalve alla kuuluvates sektorites ja tollimaksu tagastamise erijärelevalve tulemused esitatakse käesolevale aruandele lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

Aruandes antakse ka ülevaade vabakaubanduslepingu raames selle täitmise järelevalveks loodud eri komiteede ja töörühmade tegevusest. Kuna enamik neist tuli kokku 2015. aasta teisel poolel, hõlmab aruanne ajavahemikku 2014. aasta juulist kuni 2015. aasta detsembrini. Kaubandusstatistika analüüsis vaadeldakse lepingu täitmise neljandat aastat, st juulist 2014 kuni juunini 2015, et võimaldada võrdlust vabakaubanduslepingu jõustumisele eelnenud 12 kuu andmetega. Samal ajal kätkeb vabakaubanduslepingu rakendusasutuste tegevuse kokkuvõte 2015. kalendriaastat.

2. ÜLDHINNANG KAUBANDUSE ARENGU KOHTA PÄRAST VABAKAUBANDUSLEPINGU NELJA-AASTAST TÄITMIST

2.1. Analüüsi metoodika

Allpool esitatud analüüs ELi ja Korea vaheliste kahepoolsete kaubavoogude kohta põhineb vabakaubanduslepingu täitmise neljanda aasta (juuli 2014 – juuni 2015) andmete võrdlusel vabakaubanduslepingu jõustumisele ja ajutisele kohaldamisele eelnenud 12 kuu (juuli 2010 – juuni 2011) andmetega.

[1] ELT L 145, 31.5.2011, lk 19.

Teenustekaubanduse analüüsi aluseks on aastaandmed kuni 2014. aastani.

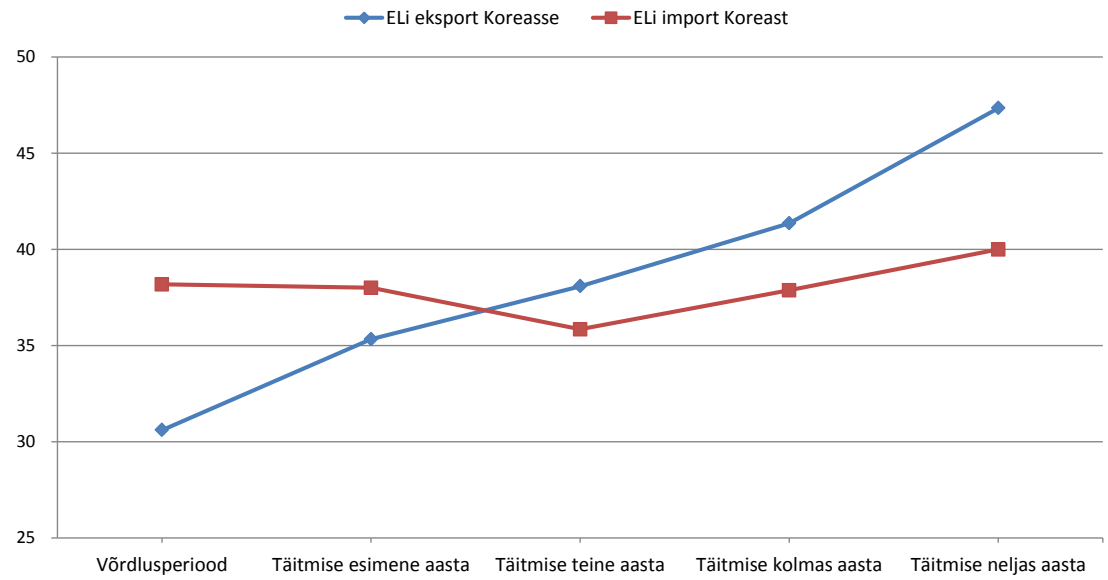
Tuleb märkida, et kaubavoogude muutusi ei saa pidada üksnes vabakaubanduslepingu teeneks, sest kaubavoogusid mõjutavad ka muud tegurid. Allpool esitatud näitajate põhjal saab siiski hea ülevaate, kuidas vabakaubandusleping on seni toiminud.

2.2. Kaubavahetuse üldine areng

ELi eksport Koreasse kasvas 55 %, suurenedes vabakaubanduslepingu jõustumisele eelnenud 12 kuu 30,6 miljardist eurost vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal 47,3 miljardi euroni. Vabakaubanduslepingu täitmise esimesel aastal[2] kasvas eksport üle 15 %, teisel ja kolmandal aastal 8–9 % ning kolmandal aastal 14 %.

Vabakaubanduslepinguga täielikult või osaliselt tollimaksust vabastatud toodete eksport EList Koreasse suurenes vastavalt 57 % ja 71 % võrreldes vabakaubanduslepingu jõustumisele eelnenud 12 kuuga (vastavalt 8,8 miljardit eurot ja 1,7 miljardit eurot), samal ajal kui enamsoodustusrežiimi nullmääraga toodete eksport EList kasvas 25 % (1,9 miljardit eurot). Eksport EList maailma[3] suurenes tollimaksust täielikult vabastatud toodete puhul 19 %, osaliselt vabastatud toodete puhul 26 % ja enamsoodustusrežiimi nullmääraga toodete puhul 13 %.

Joonis 1. ELi eksport Koreasse ja import Koreast, juuli 2010 – juuni 2015 (miljardites eurodes)

Allikas: EUROSTAT-COMEXT (2015. aasta oktoobri seisuga).

Vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal oli ELi import Koreast 40,0 miljardit eurot, mis tähendab võrreldes vabakaubanduslepingu täitmisele eelnenud 12 kuuga 5 % kasvu. Kui

[2] Vabakaubanduslepingu täitmise esimene aasta (juuli 2011 – juuni 2012), teine aasta (juuli 2012 – juuni 2013), kolmas aasta (juuli 2013 – juuni 2014), neljas aasta (juuli 2014 – juuni 2015).

[3] See kehtib üksnes ELi-välise kaubanduse kohta, st välja on arvatud kauplemine ELi liikmesriikidega.

lepingu täitmise teisel aastal vähenes import varasema aastaga võrreldes 6 %, siis kolmandal ja neljandal aastal suurenes see 6 % aastas.

Märkimist väärib, et vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal suurenes import Koreast ELi rohkem kui import mujalt maailmast ELi, mis kasvas aastatagusega võrreldes 2 %.

Vabakaubanduslepinguga täielikult või osaliselt tollimaksust vabastatud toodete import Koreast ELi kasvas võrreldes vabakaubanduslepingu täitmisele eelnenud 12 kuuga vastavalt 35 % ja 64 % (vastavalt 5,0 miljardit eurot ja 0,5 miljardit eurot), enamsoodustusrežiimi nullmääraga Korea toodete import ELi aga kahanes 29 % (5,8 miljardit eurot).

Kokkuvõttes on vabakaubanduslepingu täitmisele eelnenud 12 kuu 7,6 miljardi euro suurune kaubandusbilansi puudujääk kaubavahetuses Koreaga muutunud ELi jaoks kaubandusbilansi ülejäägiks, mis küündis vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal 7,3 miljardi euroni.

ELi osakaal Korea koguimpordis kerkis vabakaubanduslepingu eelsest 9 %st vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal 13 %ni. Samal ajavahemikul vähenes ELi osakaal Korea koguekspordis 11%lt veidi alla 9 %ni[4].

2.3. Mõju majandussektoritele

ELi ekspordi seisukohast on kõige olulisemad tootekategooriad:

- „masinad ja seadmed" (HS[5] 16), mis moodustavad 30 % ELi koguekspordist Koreasse ja mille osa suurenes 24 %;
- „transpordivahendid" (HS 17), mis hõlmavad 21 % ELi koguekspordist Koreasse ja mille osa kasvas 134 %;
- „keemiatooted" (HS 06), mis võtavad enda alla 12 % ELi koguekspordist Koreasse ja mille osa kerkis 21 %;
- muud tootekategooriad, mille eksportimine EList on alates 2011. aasta juulist märkimisväärselt elavnenud ja milleks on „mineraalsed tooted" (HS 05)[6]), „pärlid ja väärismetallid" (HS 14), „jalatsid" (HS 12) ning „puit" (HS 09).

Praegusel tasemel eksport EList Koreasse oleks ilma vabakaubanduslepinguta toonud kaasa 2,8 miljardi euro väärtuses tollimakse[7].

Peamised Koreast ELi imporditavad tootekategooriad on:

- „masinad ja seadmed", mis moodustavad 36 % Korea koguimpordist ELi ja mille osa vähenes 16 %;

[4] ELi osakaal Korea koguimpordis näitab Korea importi EList osakaaluna Korea impordis kogu maailmast. ELi osakaal Korea koguekspordis kajastab Korea eksporti ELi osakaaluna Korea ekspordis kogu maailma.

[5] Kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem.

[6] ELi mineraalsete toodete eksport Koreasse kasvas peamiselt vabakaubanduslepingu täitmise esimesel aastal ja nad moodustasid 7 % ELi koguekspordist Koreasse.

[7] Selle arvutuse aluseks on Korea import EList HS6 tasemel vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal (Rahvusvahelise Kaubanduskeskuse andmed).

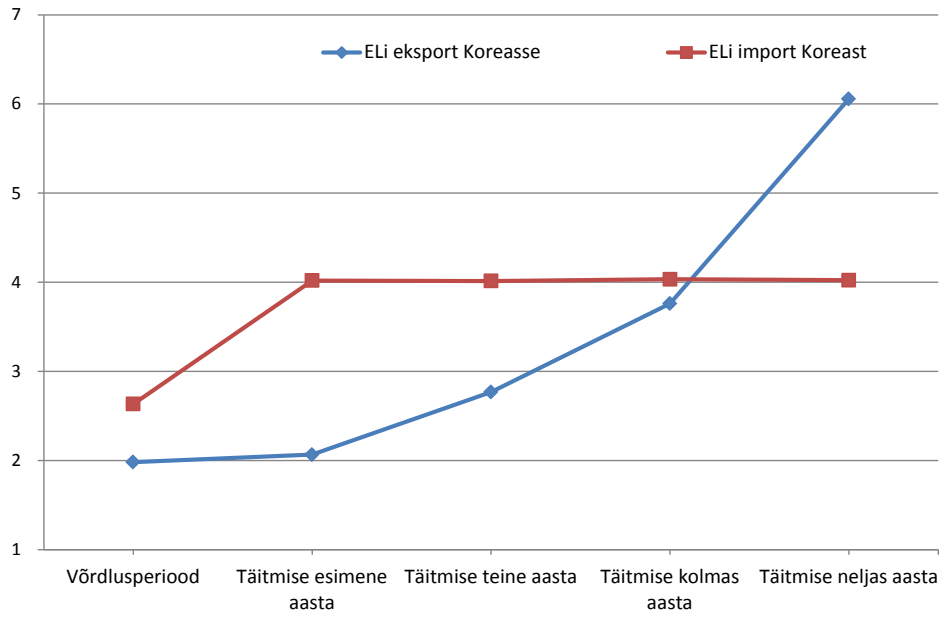
- „transpordivahendid", mis haaravad enda alla 26 % Korea koguimpordist ELi, mille näitajad kõikusid nelja aasta jooksul ja olid 2015. aasta juunis peaaegu samal tasemel kui juunis 2011;
- „keemiatooted" ja „plast" (HS 07), mille importimine ELi hoogustus märkimisväärselt (pärast vabakaubanduslepingu jõustumist vastavalt 115 % ja 59 %).

2.4. Mootorsõidukite ja autoosade kahepoolne kaubandus

ELi mootorsõidukite (HS 8703) eksport on suurenenud 206 %, kerkides lepingu jõustumisele eelnenud 12 kuu 2,0 miljardist eurost (74 600 ühikut) lepingu täitmise neljandaks aastaks 6,1 miljardi euroni (210 900 ühikut) ja moodustades 13 % ELi kogueksportidest Koreasse. Vabakaubanduslepingu täitmise teisel ja kolmandal aastal kasvas eksport ligi 35 %, neljandal aastal oli see 61 %.

ELi import Koreast on kasvanud 53 % (2,6 miljardilt eurolt 4,0 miljardi euroni) või imporditud ühikutes 13 % (300 000 ühikult 339 000 ühikuni). Kogu kasv (53 %) leidis aset vabakaubanduslepingu täitmise esimesel aastal. Mootorsõidukid moodustavad Koreast ELi imporditavatest kaupadest 10 %.

Joonis 2. Mootorsõidukite eksport EList Koreasse ja import Koreast ELi, juuli 2010 – juuni 2015 (miljardites eurodes)

Allikas: EUROSTAT-COMEXT (2015. aasta oktoobri seisuga).

EL eksportis vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal Koreasse autoosi[8] umbes 1,2 miljardi euro väärtuses, mis tähendab võrreldes vabakaubanduslepingu täitmisele eelnenud 12 kuuga 18 % tõusu. Kiireimat aastakasvu (12 %) täheldati vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal.

[8] Autoosade hulka kuuluvad rehvid (401110, 401211), mootorid (840733, 840734, 840790, 840820) ja osad (8708).

ELi autoosade import Koreast kasvas üle 36 %, suurenedes vabakaubanduslepingu jõustumise eelse 12 kuu 2,2 miljardilt eurolt vabakaubanduslepingu täitmise neljanda aasta jooksul kuni 3,0 miljardi euroni. Vabakaubanduslepingu täitmise esimese aasta 23 % suurusele impordikasvule järgnes teisel aastal 13 % langus, ent kolmandal ja neljandal aastal 12 % aastakasv.

2.5. Teenustekaubandus ja välismaised otseinvesteeringud

2014. aastal eksportis EL teenuseid 11,9 miljardi euro väärtuses, nii et kasv oli eelnenud aastaga võrreldes 11 %. Samal ajal ulatus ELi teenuste import Koreast 6,0 miljardi euroni, mis tähendab 2013. aastaga võrreldes 4 % kasvu. ELi teenustekaubandus Koreaga moodustab liiduvälisest teenustekaubandusest 1 %.

Tabel 1. ELi–Korea teenustekaubandus kokku (miljonites eurodes)

	ELi import (deebet)	ELi eksport (kreedit)	ELi kaubandusbilanss
2010	4 749	7 436	2 687
2011	4 602	7 864	3 262
2012	4 888	8 980	4 092
2013	5 747	10 722	4 975
2014	5 959	11 917	5 958

Allikas: Eurostat (maksebilanss).

2014. aastal oli ELi otseinvesteeringute maht Koreas 43,7 miljardit eurot, samal ajal kui Korea tegi ELis otseinvesteeringuid kokku 20,3 miljardi euro väärtuses (aastakasv 35 %). Need näitajad moodustavad ELi-väliste otseinvesteeringute mahust 1 %.

Tabel 2. ELi–Korea välismaised otseinvesteeringud (miljonites eurodes)

	Maht		Voog	
	Välismaalt	Välismaale	Välismaalt	Välismaale
2010	13 140	37 480	4 012	2 448
2011	10 782	36 306	1 810	2 217
2012	16 866	35 206	4 302	–179
2013 (b)	14 871	32 308	1 751	1 172
2014	20 252	43 720	4 436	5 629

Märkus: (b) aegrea katkemine. 2010–2012. aasta andmed on koostatud maksebilansi käsiraamatu 5. väljaande metoodika alusel ja neid ei saa võrrelda 2013.–2014. aasta andmetega, mis põhinevad maksebilansi käsiraamatu 6. väljaande metoodikal. Eriotstarbelised majandusüksused on kaasa arvatud[9].

[9] 2014. aastal langes eriotstarbeliste majandusüksuste arvele 44 % ELi otseinvesteeringute mahust Koreas ja 3 % Korea otseinvesteeringute mahust ELis. Nende üksustega oli seotud 84 % ELi rahavoogudest Koreasse ja 19 % Korea rahavoogudest ELi.

2.6. Tariifsete soodustuste kasutamine vabakaubanduslepingu alusel

Vabakaubanduslepingu täitmise neljanda aasta andmete põhjal oli Korea turul ELile tehtud soodustuste kasutamise üldine määr 65 % võrreldes kolmanda aasta 66 %ga. See määr näitab, millises ulatuses kasutavad ELi eksportijad vabakaubanduslepingu sätteid[10]. Põllumajandustoodete puhul kasutati soodustusi rohkem kui tööstustoodete puhul (86 % *vs*. 64 %).

ELi liikmesriikide tasandil kõikus soodustuste kasutamine 6 % ja 91 % vahel. Soodustuste kõrgeimat määra (üle 80 %) kasutanud liikmesriigid olid Läti, Austria ja Slovakkia, madalaima määraga (alla 16 %) liikmesriigid olid Malta ja Luksemburg.

Harmoneeritud süsteemi jaotistest oli üldine soodustuste kasutamise määr kõige kõrgem transpordivahendite (HS 17) ning elusloomade ja loomsete toodete (HS 1) puhul, kus see küündis 93 %ni. Kõige madalam oli üldine soodustuste kasutamise määr (alla 50 %) mineraalsete toodete (HS 05), pärlite ja väärismetallide (HS 14), mitteväärismetallide (HS 15) ja seadmete (HS 16) puhul.

Koreast ELi eksportimisel ületas ELis Koreale tehtud soodustuste kasutamise üldine määr ELi soodustuste kasutamise määra, ulatudes 2014. aastal 84 %ni. Harmoneeritud süsteemi jaotistest oli üldine soodustuste kasutamise määr kõige kõrgem mineraalsete toodete, transpordivahendite ning plasti ja kummi puhul (üle 90 %), kõige madalam aga puidu ja pärlite puhul (vastavalt ligikaudu 9 % ja 34 %). Märkimist väärib, et masinate puhul oli Koreas soodustuste kasutamise 72 % määr palju kõrgem kui ELi vastav määr, mis oli ligikaudu 48 %[11].

3. VABAKAUBANDUSLEPINGU RAKENDUSASUTUSTE TEGEVUS

Vabakaubanduslepingu institutsiooniliste sätetega asutati seitse erikomiteed ja seitse töörühma ning algatati intellektuaalomandit käsitlev dialoog. Kord aastas ministrite tasandil kokku tulev ELi–Korea vabakaubanduslepingu kaubanduskomitee tegeleb järelevalvega ning peab tagama vabakaubanduslepingu nõuetekohase toimimise. 2015. aastal kohtusid komiteed ja töörühmad, sealhulgas kaubanduskomitee, enamjaolt Koreas, nagu on kokku võetud allpool. Lisaks toimus 15. septembril 2015 Sõulis ELi–Korea tippkohtumine.

Sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete komitee tuli kokku 9. juunil 2015 Koreas Sejongi linnas. Komitees olid arutelu all Korea importtoiduainete ohutuse haldamise eriseadus ja sellega seotud teisesed õigusaktid, mis on praegu ettevalmistamisel, hinnaliste toodete katsetamiseks võetavate proovide hulk, ELi loomaliha impordi heakskiitmise menetluse edenemine, ELi nõue kohaldada piirkondadeks jaotamise põhimõtet ning tühistada Poola päritolu sealiha ning teatavatest ELi liikmesriikidest pärit linnuliha ja linnulihatoodete impordikeeld, ühes riigis sündinud ja kasvatatud loomi käsitlev tingimus ELi liikmesriikide ja Korea kahepoolsetes sanitaarprotokollides ning pastöriseerimata juustu eksport EList Koreasse, kana-ženšenni supi

[10] See määr võrdub järgmise suhtega:

Korea soodustingimustel import (EList Koreasse soodusmäärade alusel saadetava ekspordi väärtus)

Korea soodustingimustel rahastamiskõlblik import (EList Koreasse saadetava sellise ekspordi väärtus, mille suhtes saab kohaldada soodusmäärasid).

[11] ELi ja Korea soodustuste kasutamise määra käsitlevaid andmeid ei saa otse võrrelda, sest nad hõlmavad eri ajavahemikke (ELi puhul ajavahemikku juulist 2014 kuni juunini 2015 ning Korea puhul vahemikku jaanuarist detsembrini 2014).

ja elusate Kaug-Ida ebapaltuste eksport Koreast ELi ning ELI liikmesriikide normid vetikate joodisisalduse kohta.

Mootorsõidukite ja nende osade töörühm kohtus 10. juunil 2015 Sõulis. Päevakord sisaldas vabakaubanduslepingu täitmise küsimusi, turulepääsu teemasid ning arutelu õigusaktide edasise arendamise ja lähendamise üle. Vabakaubanduslepingu täitmise küsimuste ja eraldiseisva tehnilise kohtumise raames tehti edusamme 2-C lisa tehnilisel ajakohastamisel. Töörühma kohtumisel kinnitas Korea, et kiidab heaks tarbesõidukitest raskeveokite EURO VI sertifikaadid ning E-märgisega rehvide impordidokumentide lihtsustatud elektroonilise töötlemise. Turulepääsu teemade arutelu hõlmas muu hulgas haagisveokeid, autoosade isesertifitseerimist ja märgistamist, bensiiniautode uusi heitenorme, CO_2 sihttasemeid, sõiduki laiusega seotud piiranguid, suurte busside lisapidurisüsteeme ning käetoest tingitud löögiga seotud ohutusnorme.

Ravimite ja meditsiiniseadmete töörühm, kes kohtus 11. juunil 2015 Sõulis, võttis muu hulgas arutamisele Korea ravimite hinnakujundussüsteemi, uuenduslike ravimite ja tehnoloogia väärtuse asjakohase tunnustamise, Korea riikliku tervisekindlustuse seaduse muudatusettepanekud, ravimite varustamise Koreas seerianumbriga, Korea taotluse seoses ravimite toimeainete kandmisega soovituslikku nimekirja ELis, impordihindadel põhineva metoodika meditsiiniseadmete hüvitamishindade kärpimiseks, kliiniliste uuringutega seotud nõuded ning ELi CE-märgist käsitlevate meditsiiniseadmete alaste õigusaktide kavandatavad muudatusettepanekud. Töörühma kohtumisele järgnes ekspertide kohtumine, kus mõlemad pooled jagasid ravimite kontrolli konventsiooni ja ravimite kontrolli koostöökava raamistikus farmaatsiasektori kontrollimise tulemusi ning oma seisukohti meditsiiniseadmete sektori õigusaktide ühtlustamise alal ja arutasid Korea taotlust toimeainete kohta.

Samal päeval, 11. juunil 2015, sai Sõulis kokku **kemikaalide töörühm**, et jagada teavet kummagi poole kemikaalide registreerimise, hindamise, autoriseerimise ja piiramise korra (REACH) rakendamise kohta. Eeskätt olid vaatluse all piiratud kasutusega ained ja riskijuhtimise meetodid, Korea IT-süsteemide kokkusobivus OECD vormingutega ning rahvusvaheline unifitseeritud kemikaaliteabe andmebaas (IUCLID), Korea REACHi alusel registreeritud kemikaalide konfidentsiaalsuse tagamise viis, registreerimisest vabastatud, teadus- ja arendustegevuseks kasutatavate ainete kinnitamise keerukad nõuded, importijate aastaaruanne jne. ELi pool esitas Korea poolele ka uuemat teavet ELi biotsiidimääruse kohta, võttes arvesse mõne Korea eksportija väljendatud muret.

7. septembril 2015 kohtus Sõulis **Korea poolsaare välistöötlemistsoonide komitee**. Korea andis ülevaate Põhja-Koreas asuva kahe Korea riigi ühise tööstuspargi Gaesongi tööstuskompleksist. Seejärel vaatas komitee läbi oma eelmise kohtumise arutelud. Peale selle arutati Korea ettepanekut muuta vabakaubanduslepingu teksti sätteid, mis käsitlevad Korea poolsaare välistöötlemistsoone. Mõlemad pooled tunnistasid, et välistöötlemistsoonide teema on poliitiliselt tundlik, ent olid nõus arutelu töisel tasandil jätkama.

8. septembril 2015 tuli Sejongis kokku **kaubavahetuskomitee**. Komitee arutas vabakaubanduslepingu üldist täitmist nelja aasta järel, sealhulgas vabakaubanduslepingu kasutamise tõhustamist ettevõtete jaoks. Teised aruteluküsimused hõlmasid muu hulgas ELi hiljutisi õiguslikke muudatusi elektri- ja elektroonikatoodete valdkonnas, vabakaubanduslepingu lisa 2-B artikli 4 („Üleminekukord") Korea-poolset läbivaatamist, et lihtsustada toodete sertifitseerimissüsteeme, ning edasist õigusalast koostööd elektri- ja

elektroonikatoodete valdkonnas. Ühtlasi arutati ELi kosmeetikatööstuse turulepääsu küsimusi, st eelkõige Korea elektroonilist andmevahetussüsteemi ja sätteid, mis on seotud kesklinnapiirkonna tollivabade kauplustega. Kuna vabakaubanduslepingu konkurentsipeatüki rakendamiseks puudub konkreetne komitee või töörühm, arutati selle peatüki täitmist, eelkõige seoses subsiidiumidega. Lõpuks vahetasid pooled mõtteid kaubanduskomitee kohtumise ettevalmistamise teemal.

9. septembril 2015 oli Sõulis **kaubanduse ja säästva arengu komitee** koosolek. Pooled vahetasid arvamusi kummagi poole keskkonna- ja tööpoliitika kohta. Neid arutelusid kirjeldatakse lähemalt allpool 4. peatükis.

Geograafiliste tähiste töörühm kohtus 2015. aastal kaks korda. Esimene kohtumine peeti Sõulis 14. septembril 2015, millele järgnes teine kohtumine Brüsselis 4. novembril 2015. Edusamme oli tehtud uute geograafiliste tähiste alal, mis tuleks lisada vabakaubanduslepingu alusel kaitstavate geograafiliste tähiste loetellu. Mõlemal kohtumisel arutasid pooled ka mõne Euroopa geograafilise tähise kasutuselevõttu Korea turul ja mõne Korea geograafilise tähise kasutuselevõttu ELi turul.

24. septembril 2015 sai Brüsselis kokku **teenustekaubanduse, ettevõtluse ja elektroonilise kaubanduse komitee**. Pooled arutasid vabakaubanduslepingu täitmist mitmes valdkonnas ja vahetasid sellealast teavet. Muu hulgas käsitleti investeerimise õigusraamistiku läbivaatamist, finantsteenuseid, eelkõige seoses finantsteabe edastamise ja töötlemisega ning tegevusülesannetega, isikuandmete kaitset ning posti- ja kulleriteenuseid, mille puhul oli arutelu all postivaldkonna põhimõtete ja kiirkulleriteenuse läbivaatamine. Lõpuks andsid pooled teineteisele uuemat teavet teenustekaubanduse ja investeeringutega seotud läbirääkimiste kohta.

Samal päeval, 24. detsembril 2015, kogunes Brüsselis **teenuste vastastikuse tunnustamise lepingute töörühm**. Pooled vahetasid mõtteid teiste riikidega vastastikuse tunnustamise lepingute raames käima lükatud algatuste üle ja hindasid, kuidas on edenenud kutseliitude arutelud vastastikuse tunnustamise lepingute teemal inseneri- ja arhitektiteenuste valdkonnas. Samuti vaagisid nad edasist tegevust nendes valdkondades ja leppisid kokku, et kutseliite tuleks ärgitada koostööd jätkama.

4. novembril 2015 toimus Brüsselis **tollikomitee** kohtumine. Komitees arutati vabakaubanduslepingu võimalikke muudatusettepanekuid tolli valdkonnas, nt ELi ettepanekut muuta otseveo reeglit ja lisada parandatud kaupade reegel ning Korea soovitust tühistada vabakaubanduslepingu päritolureeglite artikkel 14, mis käsitleb tollimaksude tagastamist või nendest vabastamist. Samuti räägiti Korea nõutavast tootespetsiifiliste reeglite tehnilisest ajakohastamisest seoses HSi koodidega 2007–2012. Peale selle käsitles komitee päritolureeglitega seotud küsimusi, näiteks mõiste „esmane koostisosa” tõlgendamist surimi alusel, päritolu kontrollimise menetlust ja heakskiidetud eksportija süsteemi. Veel arutasid pooled Korea tolliteenistuse uusi meetmeid seoses kiirkullerifirmade kiirsaadetistega ja vastastikust haldusabi erijuhtudel.

5. novembril 2015 peeti Brüsselis **intellektuaalomandit käsitlev dialoog**. Pooled andsid uuemat teavet õigusalase ja poliitilise arengu kohta intellektuaalomandi valdkonnas eeskätt autoriõiguste, patentide, kaubamärkide ja intellektuaalomandiõiguste jõustamise küsimustes. EL rõhutas, kui oluline on hoida tasakaalu standardi rakendamiseks oluliste patentidega

seotud õiguste omajate ja Korea konkurentsipoliitika elluviijate vahel. Lisaks väljendas EL muret selle pärast, et ei täideta avaliku esitamise õigusi käsitlevaid vabakaubanduslepingu sätteid ja et Korea on jätnud autoriõiguste seaduse läbivaatamise pooleli. EL rõhutas selle teema majanduslikku tähtsust nii ELi kui ka Korea jaoks.

Kaubanduskomitee kohtus 15. septembril Sõulis. Samal päeval toimus ELi–Korea tippkohtumine. Koosolekut juhatasid üheskoos kaubandusvolinik Cecilia Malmström ning Korea kaubandus-, tööstus- ja energeetikaminister Yoon Sang-jick. Komitee hindas kahepoolse kaubanduse arengut vabakaubanduslepingu täitmise nelja aasta jooksul ja soodustuste kasutamise määra kummagi poole eksportijate seas. Koreale valmistas muret kaubandusbilansi puudujääk kaubavahetuses ELiga, mis oli vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal suurenenud. Ehkki sellel oli palju põhjuseid, näiteks nõudluse vähenemine ELis, oli Korea valitsusel seetõttu raske põhjendada vabakaubanduslepingu eeliseid oma kodumaistele sidusrühmadele.

Samuti arutas kaubanduskomisjon vabakaubanduslepingu võimalikku edasist läbivaatamist, võttes eelkõige arvesse Korea huvi lisada lepingusse investeeringute kaitse sätted ja ELi nõude muuta teatavaid sätteid, näiteks otseveo reeglit. Pooled leppisid kokku, et nad alustavad vabakaubanduslepingu võimalike muudatusettepanekute analüüsimist, võttes arvesse mõlema poole huvisid ja nende jaoks tundlikke teemasid.

Mõlemad pooled väljendasid ka muret lepingu täitmise või üldise turulepääsu pärast eelkõige sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete, tehniliste kaubandustõkete ja intellektuaalomandiõiguste valdkonnas, ning tegid erikomiteedele ja töörühmadele ülesandeks jätkata mõlema poole küsimustele lahenduste otsimist.

ELi-Korea tippkohtumisel, mis peeti Sõulis 15. septembril 2015 pärast kaubanduskomitee koosolekut, kordasid juhid, kui tähtis on vabakaubanduslepingu täielik täitmine ning Korea ja ELi vahelise kaubandusmahu suurendamine, et tuua mõlemale poolele oodatud kasu tasakaalustatud viisil. Nad innustasid oma kaubandusametnikke saavutama vabakaubanduslepingu täitmise küsimustes konkreetseid tulemusi ning leppisid kokku, et nad analüüsivad investeerimisnormide parandamise võimalusi, jätkates samal ajal arutelu muude vabakaubanduslepingu tõhustamise võimaluste üle.

4. VABAKAUBANDUSLEPINGU 13. PEATÜKI („KAUBANDUS JA SÄÄSTEV ARENG") RAKENDAMINE

Nagu eespool öeldud, kohtus kaubandus- ja säästva arengu komitee neljandat korda 9. septembril 2015 Sõulis.

Kooskõlas eelmiste kohtumiste väljakujunenud tavadega andsid kodanikuühiskonna foorumi kaasesimehed kaubandus- ja säästva arengu komiteele uuemat teavet riiklike nõuanderühmade töö kohta pärast komitee eelmist kohtumist.

Koosoleku keskkonnaküsimuste osas tutvustas Korea pool Korea keskkonnapoliitika lipulaevaks olevat taaskasutuskogukonda, andes muu hulgas uuemat teavet selle kohta, millised on viimased edusammud ressursiringlusega ühiskonnale ülemineku edendamise seaduse vallas, mis jõustatakse 2017. aastal. Poolte arutelu jätkus ebaseadusliku raie teemal, mille puhul EL väljendas valmisolekut teha Koreaga koostööd, et leida parimad viisid

ebaseaduslikult üles töötatud puidu ja sellest valmistatud toodete impordi ja kaubanduse peatamiseks. Korea teatas oma seadusandlikust ettepanekust, millega tõkestatakse kauplemist ebaseaduslikult üles töötatud puidu ja puidutoodetega. Pooled arutasid ka Minamata elavhõbedakonventsiooni ratifitseerimise seisu.

Koosoleku tööpoliitikale keskenduva osa juhatas sisse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) esindaja ettekanne, milles käsitleti ILO konventsiooni nr 111 rakendamise kulgu ja õppetunde, mis on saadud nõuetelevastavuse tõkete kõrvaldamisel.

Tööga seotud küsimustes arutati ka vabakaubanduslepingu artikli 13.4 alusel võetud kohustust järgida, edendada ja rakendada oma õigusaktides ja tavades ILO aluspõhimõtteid ja tööga seotud õigusi, täita tulemuslikult ILO konventsioone, mille pooled on vastavalt ratifitseerinud, ning pingutada pidevalt selle nimel, et ratifitseerida ILO aluskonventsioonid ja muud konventsioonid, mille ILO on liigitanud ajakohaseks. Pooled andsid üksteisele uuemat teavet selle kohta, millist tööd on tehtud ILO peamiste, prioriteetsete ja muude ajakohaste konventsioonide ratifitseerimisel ja tulemuslikul rakendamisel, ning tööturupoliitika muutustest, mis võivad mõjutada kaubandust ja/või investeeringuid.

EL kutsus Koread üles suurendama jõupingutusi seni ratifitseerimata peamiste ILO konventsioonide ratifitseerimiseks, eeskätt konventsioone sunniviisilise töö, ühinemisvabaduse ja kollektiivläbirääkimiste kohta. Korea nõustus edastama enne järgmist kaubandus- ja säästva arengu komitee kohtumist ja kodanikuühiskonna foorumit tekstid, milles sätestatakse kavandatavad konkreetsed lisameetmed nende allesjäänud tõkete kõrvaldamiseks, mis takistavad ILO aluskonventsioonide ratifitseerimist.

Vabakaubanduslepingu 13. lisas nimetatud koostöö küsimuses leppisid pooled kokku, et vabakaubanduslepingu kohaste tööga seotud kohustuste täitmiseks ja ILO ettekandele tuginedes teevad pooled partnerluse rahastamisvahendi raames algust projektiga, mille abil uuritakse lähemalt töö- ja kutsealast diskrimineerimist käsitleva ILO konventsiooni nr 111 rakendamist, et mõista paremini täitmise seisu Koreas ja ELi liikmesriikides ning selgitada välja takistused, õppetunnid ja nõuetelevastavust tagavad parimad tavad. Samuti käsitlesid pooled oma kohustust käituda äritegevuses vastutustundlikult ja arutasid võimalust alustada partnerluse rahastamisvahendi raames projekti ettevõtja sotsiaalse vastutuse vallas. Lõpuks arutasid pooled hiljutist arengut pooleliolevates läbirääkimistes keskkonnakaupu käsitleva lepingu üle ja koostööd selles valdkonnas.

Komitee oli nõus, et vabakaubanduslepingu kaubandust ja säästvat arengut käsitlev kõrgelennuline peatükk näitab poolte ühist pühendumist üldisele säästva arengu eesmärgile, mis tuleb vääriliselt saavutada – nii mõtte kui ka sätte poolest.

Kodanikuühiskonna foorum toimus neljandat korda 10. septembril 2015 Sõulis. Sellele eelnes 9. septembril tööteemaline seminar, kus olid arutamisel tähtajalised lepingud ja miinimumpalk.

Kodanikuühiskonna foorumi alguses andsid kaubandus- ja säästva arengu komitee kaaseesistujad lühiülevaate oma eelmise päeva arutelude tulemustest ning tutvustasid foorumi liikmetele ettepanekuid foorumi edasiste töö- ja analüüsivaldkondade kohta. Seejärel käsitleti tööstandardeid, ettevõtja sotsiaalset vastutust, kodanikuühiskonna panust kliimamuutuste poliitikasse ning riiklike nõuanderühmade ja kodanikuühiskonna foorumi edasist töökava.

5. KOKKUVÕTE

ELi-Korea vabakaubanduslepingu üle nelja aasta pikkuse täitmise järel võib kokkuvõtteks öelda, et leping toimib väga hästi. ELi kaupade eksport Koreasse kasvas vabakaubanduslepingu täitmise neljandal aastal võrreldes vabakaubanduslepingu jõustumisele eelnenud 12 kuuga 55 %. Samal ajal on suurenenud ka Korea eksport, ehkki väiksema kiirusega kui ELi eksport. Korea kaupade tagasihoidlikumaid ekspordinäitajaid tuleb vaadelda pärast finantskriisi ELis vähenenud nõudluse kontekstis. Ent kui uurida, milline on olnud areng kahepoolsel kauplemisel vabakaubanduslepinguga täielikult või osaliselt tollimaksust vabastatud kaupadega, on olukord palju helgem ka Korea jaoks, kelle eksport ELi on suurenenud täielikult tollimaksust vabastatud kaupade puhul 35 % ja osaliselt tollimaksust vabastatud kaupade puhul 64 %.

ELi poolel on täielikult ja osaliselt tollimaksust vabastatud kaupade eksport samuti rohkem hoogustunud kui üldine eksport: täielikult tollimaksust vabastatud kaupade puhul oli kasv 57 % ja osaliselt tollimaksust vabastatud kaupade puhul 71 %.

Võrreldes 2013. aastaga liikus 2014. aastal tõusujoones ka teenustekaubandus: ELi eksport Koreasse kerkis 11 % ja ELi import Koreast 4 %. Samal ajavahemikul kasvas kahepoolsete välismaiste otseinvesteeringute maht 35 %.

Vabakaubanduslepingu täielik täitmine on ka edaspidi ülimalt tähtis, et mõlemad pooled saaksid sellest loodetud kasu. Mõni lepingu täitmise ja kahepoolse kaubandusega seotud küsimus on veel lahendamata. Näiteks tekitavad sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete valdkonnas tõkkeid keerulised loataotlusmenetlused, mis mõjutavad eelkõige ELi looma- ja sealihaeksporti. Ka intellektuaalomandi õiguste valdkonnas on põhjust lepingu täitmise pärast muretseda, eeskätt seoses avaliku esitamise õiguste ja geograafiliste tähistega, aga ka kaubanduse ja säästva arengu valdkonnas, kus tuleks peamiste ILO konventsioonide ratifitseerimist kiirendada.

Seepärast jätkavad vabakaubanduslepingu täitmiseks asutatud erikomiteed ja töörühmad käegakatsutavate tulemuste saamiseks arutelusid lepingu täitmisega ja turulepääsuga seotud probleemide üle ja otsivad neile lahendusi. Need rakendusasutused on lisaks osutunud väga kasulikuks foorumiks, kus arutleda praeguste ja tulevaste õigusnormide arengu ning tulevase koostöö valdkondade üle.

Nagu kaubanduskomitees 2015. aasta septembris kokku lepiti, jätkavad EL ja Korea vabakaubanduslepingu muudatusettepanekute arutelu, et jõuda tasakaalustatud ja vastastikku sobiva tulemuseni.